

Interpelacja nr 12326

do ministra nauki i szkolnictwa wyższego

w sprawie kryteriów finansowania działalności bibliotek naukowych

Zgłaszający: Andrzej Matusiewicz

Data wpływu: 05-05-2017

Przemyśl, dnia 05.05.2017 r.

Szanowny Panie Marszałku,

Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego przyznając na 2017 rok środki finansowe przeznaczone na biblioteki naukowe nie wchodzące w skład jednostek naukowych, ograniczyło je do placówek znajdujących się na wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 kwietnia 2012 r. w sprawie sposobu i trybu zaliczania bibliotek naukowych do niektórych bibliotek naukowych oraz ustalania ich wykazu (Dz.U. z 2016 r., poz. 137, z późn. zm.).

Biblioteka Naukowa Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Przemyśle nie znajduje się na tym wykazie i Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego umorzył rozpatrywanie wniosku Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Przemyśle o finansowanie zadań z zakresu działalności upowszechniającej naukę na 2017 r. decyzją z dnia 6 lutego 2017 r., znak: DN.WSO.5162.318.2016.

Wspomniany wykaz obejmuje zaledwie 28 krajowych, największych bibliotek nieakademickich. Nie ma w nim żadnej placówki z Podkarpacia. Przyczyną takiego stanu rzeczy są wysokie kryteria oceny dotyczące, zarówno księgozbioru, form udostępniania, jak i kwalifikacji pracowników.

W poprzednich latach Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, działając na tej samej podstawie prawnej, uznawało Towarzystwo Przyjaciół Nauk w Przemyśle za podmiot uprawniony do składania wniosku i przyznawano środki na następujące zadania biblioteczne:

1/ Inwentaryzacja, porządkowanie i konserwacja księgozbioru Biblioteki Naukowej oraz archiwaliów TPN; Działalność z zakresu informacji naukowej i aktywności popularyzatorskiej; Opracowanie komputerowej bazy danych. Elektroniczny Katalog Biblioteki Naukowej TPN; Przechowywanie zbiorów bibliotecznych, w tym starodruków i zbiorów specjalnych; Digitalizacja zbiorów Biblioteki Naukowej TPN; Gromadzenie księgozbioru. Organizacja procesu gromadzenia (umowa nr 720/P-DUN/2011).

2/ Opracowanie komputerowej bazy danych. Elektroniczny Katalog Biblioteki Naukowej TPN; Działalność z zakresu informacji naukowej i aktywności popularyzatorskiej (umowa nr 1029/P-DUN/2013).

3/ Działalność z zakresu informacji naukowej i aktywności popularyzatorskiej (umowa nr 787/P-DUN/2014).

4/ Opracowanie naukowych zasobów Biblioteki Naukowej TPN w nowym systemie MAK+ (umowa nr 563/P-DUN/2016).

Chcę podkreślić, że Towarzystwo Przyjaciół Nauk im. Kazimierza Marii Osińskiego powstało w Przemyślu w czasach zaboru austriackiego w 1909 r. i od razu funkcjonowała w nim biblioteka. Towarzystwo posiada cenny i historyczny księgozbiór, który ze względu na swój wiek, wartość i stan zachowania wymaga opieki, zabezpieczenia oraz zagwarantowania specjalnych warunków przechowywania.

Szczególną wartość posiada kolekcja starodruków z XVI-XVIII wieku oraz wydawnictwa XIX i XX-wieczne, w tym także przechowywany na prawach depozytu zasób 9 tys. druków pochodzących ze zbiorów nieistniejącej od 1993 r. Stacji Naukowej Polskiego Towarzystwa Historycznego w Przemyślu.

Biblioteka TPN zgromadziła także unikatowy zbiór kilkuset tytułów czasopism i periodyków, herbarzy, schematyzmów, druków ulotnych oraz sprawozdań i statutów dokumentujących działalność polskich i ukraińskich stowarzyszeń i instytucji kulturalnych. Równolegle biblioteka gromadzi aktualną literaturę naukową, pozycje książkowe, czasopisma i inne obiekty o znaczeniu kulturowym i naukowym.

Warto zaznaczyć, że biblioteka TPN pod względem wielkości (około 60 tys. woluminów) posiada trzeci księgozbiór w kraju wśród towarzystw naukowych, po Towarzystwie Naukowym Płockim i Poznańskim TPN. Dlatego też odgrywa ważną rolę w środowisku naukowym, nie tylko w tej części kraju.

Należy podkreślić, że jest to jedna z nielicznych bibliotek naukowych w regionie, która dodatkowo funkcjonuje w mieście nie będącym dużym ośrodkiem akademickim i zmagającym się z poważnym problemem bezrobocia i wykluczenia cyfrowego.

Zbiory naukowe o takiej wartości naukowej i historycznej stanowią dobro narodowe i wymagają profesjonalnej opieki. W tym zakresie Towarzystwo nie jest w stanie kontynuować działalności bez wsparcia finansowego. Tym bardziej, że księgozbiór udostępniany jest pięć dni w tygodniu.

Chciałbym zwrócić też uwagę, iż w obecnych realiach prawnych niemożliwe jest wsparcie działań statutowych organizacji społecznych (a takim jest prowadzenie biblioteki przez TPN) przez władze samorządowe. Natomiast kierowane do bibliotek programy Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego poprzez Instytut Książki obejmują miejscowości poniżej 50 tys. mieszkańców (Przemyśl aktualnie ma 65 tys. mieszkańców).

Chcę również podnieść, że w 2015 r. Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego wycofało się z dofinansowywania wydawnictw naukowych, a obecnie również bibliotek.

W związku z powyższym mam zapytanie, czy Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego nie powinno zmienić obowiązujących przepisów w taki sposób, aby biblioteki naukowe towarzystw naukowych o odpowiedniej wartości księgozbiorów miały możliwości corocznego dofinansowywania z budżetu państwa?

Z poważaniem

Andrzej Matusiewicz

Posel na Sejm RP